

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

13. త్రయోదశః సర్గః - యజ్ఞశాలాప్రవేశః

|| యజ్ఞశాలాప్రవేశః ||

పునః ప్రాప్తే వసంతే తు పూర్ణః సంవత్సరోఽభవత్ |
ప్రసవార్థం గతో యష్టం హయమేధేన వీర్యవాన్ || 1 ||

అభివాద్య వసిష్ఠం చ న్యాయతః ప్రతిపూజ్య చ |
అబ్రవీత్ప్రశ్రితం వాక్యం ప్రసవార్థం ద్విజోత్తమమ్ || 2 ||

యజ్ఞో మే ప్రీయతాం బ్రహ్మన్యథోక్తం మునిపుంగవ | [క్రియతాం]
యథా న విఘ్నః క్రియతే యజ్ఞాంగేషు విధీయతామ్ || 3 ||

భవాన్ స్నిగ్ధః సుహృన్తహ్యం గురుశ్చ పరమో మహాన్ |
వోడవ్యో భవతా చైవ భారో యజ్ఞస్య చోద్యతః || 4 ||

తథేతి చ న రాజానమబ్రవీద్ద్విజసత్తమః |
కలిష్యే సర్వమేవైతద్భవతా యత్సమర్థితమ్ || 5 ||

తతోఽబ్రవీద్ద్విజాన్పుద్ధాన్యజ్ఞకర్తృసు నిష్ఠితాన్ |
స్థాపత్యే నిష్ఠితాంశ్చైవ వృద్ధాన్సరమధార్మికాన్ || 6 ||

కర్తాంతికాన్ శిల్పకరాన్వర్ధకీన్ఘనకానపి |
గణకాన్ శిల్పినశ్చైవ తద్దైవ నటనర్తకాన్ || 7 ||

తథా శుచీన్ శాస్త్రవిదః పురుషాన్సుబహుశ్రుతాన్ |
యజ్ఞకర్తృ సమీహంతాం భవంతో రాజశాసనాత్ || 8 ||

ఇష్టకా బహుసాహస్రా శీఘ్రమానీయతామితి |
ఔపకార్యాః క్రియంతాం చ రాజ్ఞాం బహుగుణాన్వితాః || 9 ||

బ్రాహ్మణావసథాశ్చైవ కర్తవ్యాః శతశః శుభాః |
భక్ష్మాన్దృషాన్వైర్భహుభిః సముపేతాః సునిష్ఠితాః || 10 ||

తథా పౌరజనస్యాపి కర్తవ్యా బహువిస్తరాః |
[* అధికపాఠః - ఆగతానాం సుదూరాచ్ఛ పార్థివానాం వృథక్ వృథక్ |

వాజివారణశాలాశ్చ తథా శయ్యాగృహాణి చ |
భటానాం మహదావాసా వైదేశికనివాసినామ్ [*]

ఆవాసా బహుభక్ష్మా వై సర్వకామైరుపస్థితాః || 11 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

13. త్రయోదశః సర్గః - యజ్ఞశాలాప్రవేశః

తథా జానపదస్యాపి జనస్య బహుశోభనమ్ |
 దాతవ్యమన్నం విధివత్సత్యత్య న తు లీలయా || 12 ||
 సర్వే వర్ణా యథా పూజాం ప్రాప్నువంతి సుసత్యతాః |
 న చావజ్ఞా ప్రయోక్తవ్యా కామక్రోధవశాదపి || 13 ||
 యజ్ఞకర్తసు యే వ్యగ్రాః పురుషాః శిల్పినస్తథా |
 తేషామపి విశేషేణ పూజా కార్యా యథాక్రమమ్ || 14 ||
 తే చ స్యుః సంభృతాః సర్వే వసుభిర్భోజనేన చ |
 యథా సర్వం సువిహితం న కించిత్పరిహీయతే || 15 ||
 తథా భవంతః కుర్వంతు ప్రీతిస్సిగ్ధేన చేతసా |
 తతః సర్వే సమాగమ్య వసిష్ఠమిదమబ్రువన్ || 16 ||
 యథోక్తం తత్సువిహితం న కించిత్పరిహీయతే |
 తతః సుమంత్రమాహవాయ వసిష్ఠో వాక్యమబ్రవీత్ || 17 ||
 నిమంత్రయస్య నృపతీన్యథివ్యాం యే చ ధార్మికాః |
 బ్రాహ్మణాన్ క్షత్రియాన్ వైశ్యాన్ శూద్రాంశ్చైవ సహస్రశః || 18 ||
 సమానయస్య సత్యత్య సర్వదేశేషు మానవాన్ |
 మిథిలాభిపతిం శూరం జనకం సత్యవిక్రమమ్ || 19 ||
 నిష్ఠితం సర్వశాస్త్రేషు తథా వేదేషు నిష్ఠితమ్ |
 తమానయ మహాభాగం స్వయమేవ సుసత్యతమ్ || 20 ||
 పూర్వ సంబంధినం జ్ఞాత్వా తతః పూర్వం బ్రవీమి తే |
 తథా కాశీపతిం సిగ్ధం సతతం ప్రియవాదినమ్ || 21 ||
 సద్భృత్తం దేవసంకాశం స్వయమేవానయస్య హ |
 తథా కేకయరాజానం వృద్ధం పరమధార్మికమ్ || 22 ||
 శ్వశురం రాజసింహస్య సపుత్రం త్వమిహానయ |
 అంగేశ్వరం మహాభాగం రోమపాదం సుసత్యతమ్ || 23 ||
 వయస్యం రాజసింహస్య సమానయ యశస్వినమ్ |
 ప్రాచీనాస్సింధుసౌవీరాన్సారాష్ట్రేయాంశ్చ పార్థివాన్ || 24 ||

వాల్మీకి రామాయణం

బాల కాండ

13. త్రయోదశః సర్గః - యజ్ఞశాలాప్రవేశః

దాక్షిణాత్యాన్నరేంద్రాశ్చ సమస్తానానయస్య హా |
 సంతి స్నిగ్ధాశ్చ యే చాన్యే రాజానః పృథివీతలే || 25 ||
 తానానయ తతః క్షిప్రం సానుగాన్సహబాంధవాన్ |
 [* ఏతాన్ దూతైః మహాభాగైః ఆనయస్య నృపాజ్ఞ్యా | *]
 వసిష్ఠవాక్యం తచ్చుత్పా సుమంత్రస్త్వరితస్తదా || 26 ||
 వ్యాదిశత్పరుషాంస్తత్ర రాజ్ఞామానయనే శుభాన్ |
 స్వయమేవ హి ధర్మాత్కా ప్రయయౌ మునిశాసనాత్ || 27 ||
 సుమంత్రస్త్వరితో భూత్వా సమానేతుం మహీక్షితః |
 తే చ కర్మాంతికాః సర్వే వసిష్ఠాయ చ ధీమతే || 28 ||
 సర్వం నివేదయంతి స్త యజ్ఞే యదుపకల్పితమ్ |
 తతః ప్రీతో ద్విజశ్రేష్ఠస్తాన్సర్వానిదమబ్రవీత్ || 29 ||
 అవజ్ఞయా న దాతవ్యం కస్యచిల్లీలయాపి వా |
 అవజ్ఞయా కృతం హన్యాద్దాతారం నాత్ర సంశయః || 30 ||
 తతః కైశ్చిదహోరాత్రైరుపయాతా మహీక్షితః |
 బహూని రత్నాన్యాదాయ రాజ్ఞో దశరథస్య హా || 31 ||
 తతో వసిష్ఠః సుప్రీతో రాజానమిదమబ్రవీత్ |
 ఉపయాతా నరవ్యాఘ్రు రాజానస్తవ శాసనాత్ || 32 ||
 మయా చ సత్యతాః సర్వే యథార్థం రాజసత్తమాః |
 యజ్ఞియం చ కృతం రాజన్సురుషైః సుసమాహితైః || 33 ||
 నిర్యాతు చ భవాన్యఘ్నం యజ్ఞాయతనమంతికాత్ |
 సర్వకామైరుపహృతైరుపేతం వై సమంతతః || 34 ||
 ద్రఘ్ణమర్హసి రాజేంద్ర మనసేవ వినిర్మితమ్ |
 తథా వసిష్ఠవచనాద్భృశ్యశృంగస్య చోభయోః || 35 ||
 శుభే దివసనక్షత్రే నిర్యాతో జగతీపతిః |
 తతో వసిష్ఠప్రముఖాః సర్వ ఏవ ద్విజోత్తమాః || 36 ||
 ఋశ్యశృంగం పురస్మృత్య యజ్ఞకర్తారభంస్తదా |
 యజ్ఞవాటగతాః సర్వే యథాశాస్త్రం యథావిధి |
 శ్రీమాంశ్చ సహపత్నీభి రాజా దిక్షాముపావిశత్ || 37 ||
 ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే
 త్రయోదశః సర్గః || 13 ||